

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
28 серпня 2025 р., протокол № 07

Голова Вченої ради
Галина ТАРАСЮК

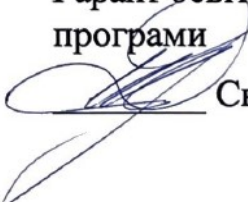

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Макроекономіка»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та фондовий
ринок»
факультету бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2025 р., протокол № 08

Завідувач кафедри
 Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми
 Світлана ДЯЧЕК

Розробник:
д.е.н., проф. кафедри фінансів та цифрової економіки УЩАПОВСЬКИЙ Юрій

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 29 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 26 серпня 2024 р., протокол № 08.

Робоча програма навчальної дисципліни «Макроекономіка» (зі змінами та доповненнями) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 07.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	6 год.
		Практичні	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
56 год.	108 год.		
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 10 % аудиторних занять, 90 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Макроекономіка» є формування системних знань в галузі сучасної макроекономічної теорії та вміння їхнього застосування для вирішення поточних практичних завдань.

Завданнями вивчення дисципліни «Макроекономіка» є:

знати і розуміти

- базові поняття і закони макроекономіки та механізм функціонування економіки на макроекономічному рівні;
- основні макроекономічні моделі, що описують поведінку макроекономічних суб'єктів і функціонування національної економічної системи;
- моделі макроекономічного зростання;
- цілі та інструменти державного макроекономічного регулювання;

вміти

- аналізувати макроекономічні проблеми, уміло застосовуючи основні макроекономічні підходи;
- характеризувати макроекономічні явища і процеси на основі критеріїв соціально-економічної ефективності та окреслювати можливі шляхи вирішення типових макроекономічних проблем;
- використовуючи основні макроекономічні моделі, вирішувати гіпотетичні завдання, відповідати на поставлені питання;
- вести наукову дискусію з макроекономічної проблематики.

Зміст навчальної дисципліни скерований на формування таких **компетентностей**, визначених освітньою програмою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими таких **програмних результатів навчання** за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ПРО1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 5

наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

– *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

– *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

– *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

– *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

– *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Макроекономічні показники та моделі макроекономічної рівноваги

Тема 1. Макроекономіка як наука (ЗК01, ЗК06, СК01, ПР01)

Макроекономіка як складова економічної теорії. Національна економіка як об'єкт макроекономіки. Взаємозв'язок мікро- та макроекономічних рішень в економіці. Предмет макроекономіки та її основні функції. Генезис та еволюція макроекономіки як науки. Позитивна і нормативна макроекономіка. Макроекономічний аналіз *ex post* та *ex ante*. Філософія макроекономіки.

Основні методологічні засади макроекономіки. Наукове абстрагування. Індукція та дедукція. Макроекономічне моделювання. Екзогенні та ендогенні змінні у макроекономічних моделях. Періоди часу дії макроекономічних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 6

моделей: короткостроковий, середньостроковий, довготривалий. Статичний та динамічний аналіз у мікроекономіці.

Агрегування економічних агентів. Резидентні та нерезидентні інституційні одиниці. Суб'єкти національної економіки (домогосподарства, фірми, держава) та їх функції. Іноземний сектор в економіці. Агрегування ринків. Типи та особливості макроекономічних ринків.

Економічна система та її властивості. Загальносистемні характеристики національної економіки: цілісність, ієрархічність, інтегративність. Особливі характеристики національної економіки: взаємопроникнення підсистем, кооперація між економічними суб'єктами та інститутами, динамічність, стохастичність, відкритість (замкнутість).

Механізми координації між суб'єктами економічної системи: командно-адміністративний та ринковий. Ринок і ринкові відносини як універсальна форма зв'язку елементів національної економіки.

Моделі кругопотоку (кругообороту) доходів та видатків. Двосекторна модель кругопотоку. Споживання і заощадження домогосподарств. Інвестиційні видатки бізнесу. Значення приватних заощаджень в економіці. Заощадження та інвестиції у системі кругопотоку. Інвестиції в економіку та вилучення із потоку доходів.

Трьохсекторна модель кругообороту. Податки, трансферти та державна закупівля товарів і послуг. Сальдо державного бюджету та проблема його збалансованості.

Модель кругообороту відкритої економіки (чотирьохсекторна модель з урахуванням зарубіжного сектору). Експорт, імпорт та сальдо торгівельного балансу. Імпорт та експорт капіталу.

Тема 2. Макроекономічні показники у системі національних рахунків (ЗК01, ЗК06, СК01, ПР01, ПР16)

Теоретичні основи та принципи побудови системи національних рахунків (СНР).

Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та методи його обчислення за видатками та доходами. Валовий національний продукт (ВНП). Відмінність між ВНП і ВВП. Чистий внутрішній продукт (ЧВП). Національний доход (НД). Чисті факторні надходження із-за кордону. Особистий доход (ОД). Безподатковий доход. Взаємозв'язок між показниками.

Індекс людського розвитку (ІЛР) та методи його обчислення.

Індекси цін та інфляція. Індекс Леспейреса, або індекс споживчих цін (ІСЦ), та методика його обрахунку. Індекс Пааше, або дефлятор ВВП. Індекс Фішера. Номінальний та реальний ВВП.

Вплив інфляції на купівельну спроможність грошей. Поняття базової

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 7

інфляції. Зв'язок між номінальною ставкою проценту та очікуваною інфляцією: ефект Фішера. Платіжний баланс та валютний курс. Абсолютний та відносний паритет купівельної спроможності.

Показники рівня зайнятості населення. Зайняті та безробітні. Рівень безробіття. Коефіцієнт участі населення у робочій силі. Фрикційне, структурне та циклічне безробіття. Поняття «повної зайнятості» та потенційного ВВП у макроекономіці. Закон Оукена.

Тема 3. Макроекономічна рівновага: класична модель та модель «AD-AS» (сукупний попит – сукупна пропозиція) (ЗК01, ЗК06, СК01, ПР01)

Класична модель макроекономічної рівноваги. Взаємодія ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій. Ринок праці та його рівновага. Ефект реального доходу. Виробнича функція та взаємозамінність факторів. Закон спадної граничної продуктивності. Ринок грошей. Екзогенність пропозиції грошей. Попит на гроші. Ринок товарів: функція попиту і функція пропозиції. Розподіл сукупного попиту на споживання та інвестиції. Ринок заощаджень (інвестицій).

Модель макроекономічної рівноваги «сукупний попит – сукупна пропозиція». Сукупний попит і його складові. Крива сукупного попиту (AD). Причини від ємного нахилу кривої AD. Детермінанти, що впливають на обсяг (величину) сукупного попиту. Нецінові чинники сукупного попиту. Переміщення кривої сукупного попиту.

Сукупна пропозиція (AS). Крива довгострокової сукупної пропозиції та її переміщення. Крива короткострокової сукупної пропозиції та її переміщення. Теорії кривої короткострокової сукупної пропозиції. Чинники сукупної пропозиції у короткостроковому періоді. Нецінові чинники сукупної пропозиції. Переміщенні кривої сукупної пропозиції.

Рівновага сукупних попиту і пропозиції. Зрушення сукупного попиту і сукупної пропозиції. Наукові аргументи щодо можливостей макроекономічної рівноваги за умов повної та неповної зайнятості. Стагфляція. «Перегрівання економіки». Ефект храповика.

Тема 4. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. «Кейнсіанський хрест» (ЗК01, ЗК06, ЗК08, СК01, ПР01)

Споживання і заощадження у кейнсіанській моделі. Функція споживання і функція заощадження. Гранична схильність до споживання (MPC). Гранична схильність до заощаджень (MPS). Середня схильність до споживання (APC). Поточна вартість майбутнього доходу. Дисконтування.

Чинники споживання і заощадження, не пов'язані з поточними доходами. Вибір активу заощадження та види заощаджень. Кейнсіанська функція споживання. Гіпотеза життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу.

Сукупні видатки та їх компоненти. Рівноважний рівень національного виробництва. Метод визначення рівноважного ВВП «видатки–обсяг

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 8

національного виробництва». Заплановані та фактичні видатки. Метод рівноважного ВВП «витікання–ін'єкції». Запаси та економічна рівновага у короткостроковому періоді.

Зміна сукупних видатків та рівноважний ВВП. Ефект мультиплікатора. Мультиплікатор видатків. Автономні та похідні інвестиції. Ефект акселератора. Вплив державного сектору на рівноважний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Вплив зовнішньої торгівлі на рівноважний ВВП. Загальний мультиплікатор видатків.

Економічна рівновага у довгостроковому періоді та механізм її досягнення. Інфляційний та рецесійний розриви. Парадокс ощадливості.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 1. Макроекономічна нестабільність та макроекономічне регулювання

Тема 5. Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку (ЗК01, ЗК08, СК01, ПР07, ПР01)

Циклічність розвитку економічної системи. Класичні та сучасний економічні цикли. Основні фази ділового циклу та їхня характеристика. Види економічних циклів за тривалістю. Екстернальні та інтернальні причини економічних коливань.

Теорії циклічного розвитку та їх класифікація. Теорії зовнішніх факторів В. С. Джевонса. Монетарна теорія Р. Хоутрі. Теорії перенагромадження капіталу М. І. Туган-Барановського та А. Афталюна. Кейнсіанські та некейнсіанські теорії циклу. Неокласичні теорії циклічного розвитку. Психологічні теорії циклічного розвитку.

Теорія реального ділового циклу. Критика теорії РЕЦ. Стохастичні теорії циклів. Безробіття та інфляція як основні наслідки порушення макроекономічної рівноваги.

Соціально-економічні втрати від безробіття. Ринок праці. Механізм функціонування ринку праці. Чинники, що впливають на безробіття. Коефіцієнт звільнення і коефіцієнт працевлаштування. Державна політика зниження природної природної норми безробіття. Ринок праці, зайнятість та безробіття в економіці України.

Соціально-економічні наслідки інфляції. Вимірювання рівня інфляції. Збалансована та незбалансована інфляція. Інфляція попиту та інфляція пропозиції. Взаємозв'язок інфляції та процентних ставок Інфляція і заробітна плата. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива А. Філіпса. Суперечності та критика кривої А. Філіпса.

Адаптація економічної системи до циклічних коливань. Антициклічне регулювання економіки. Антиінфляційна політика держави та політика у галузі зайнятості.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 9

Тема 6. Держава у системі макроекономічного регулювання (ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Проблема регулювання економічного процесу. Основні історичні етапи розвитку теорії регулювання економіки. Механізм саморегуляції ринкової економіки. Недоліки ринкової саморегуляції економічної системи. Об'єктивна необхідність державного регулювання економіки. Межі державного втручання в економіку. Теорія суспільного вибору.

Держава як компонент національної економіки та суб'єкт господарювання. Роль і функції держави у сучасній ринковій економіці: забезпечення правової бази, захист конкуренції, перерозподіл доходу і багатства, коригування розподілу ресурсів, стабілізація економіки, забезпечення економічного зростання.

Державне регулювання економіки (ДРЕ), його сутність, цілі та функції. Державне регулювання економіки і економічна політика. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки. Система органів державного регулювання економіки. Інституційні основи діяльності держави.

Модель прийняття економічних рішень Яна Тінбергена. Обґрунтування та принципи визначення цілей економічної політики. Система методів (інструментів) економічної політики. Ефективність економічної політики. Закон А. Вагнера. Економічна ефективність господарської системи. Оптимум В. Парето.

Тема 7. Модель «IS-LM». Монетарна та фіскальна політика держави (ЗК01, ЗК02, ЗК08, СК01, ПР01, ПР07, ПР16)

Модель макроекономічної рівноваги «IS-LM» як теоретична основа економічної політики. Товарний ринок і крива IS. Ринок грошей і крива LM. Складові моделі «IS-LM».

Теоретичні основи, мета та інструменти грошово-кредитної (монетарної) політики. Пропозиція грошей. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики. Мультиплікатор грошової бази.

Центральний банк та його місце у національній економіці. Грошова емісія та її функції. Особливості застосування засобів (інструментів) грошово-кредитної політики. Операції на відкритому ринку. Зміна облікової ставки (ставки дисконту). Зміна обов'язкових мінімальних резервів для комерційних банків. Політика «дорогих» і «дешевих» грошей. Кількісні обмеження кредитування.

Передавальний механізм та ефективність монетарної політики. Монетарна політика Національного банку України. Державне регулювання валютних операцій та кредитно-розрахункових відносин.

Теоретичні основи, мета та інструменти бюджетно-податкової (фіскальної) політики. Державний бюджет. Функції державного бюджету. Доходи та видатки державного бюджету. Проблеми збалансованості бюджету:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 10

бюджетний дефіцит та державний борг.

Податкова система. Функції податків. Принципи справедливого і ефективного оподаткування. Крива Лафера. Класифікація податків. Структура податкових надходжень до бюджету. Дискреційна фіскальна політика. Недискреційна фіскальна політика. Ефект витіснення.

Стабілізаційна політика як поєднання фіскальних та монетарних інструментів.

Тема 8. Економічне зростання (ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Зміст, фактори й типи економічного зростання. Показники факторів економічного зростання. Крива виробничих можливостей. Економічний розвиток та його рівень.

Кейнсіанські моделі економічного зростання. Загальна характеристика та передумови моделі економічного зростання Є. Домара. Роль інвестицій в забезпеченні економічного зростання. Вдосконалена модель економічного зростання Р. Харроода. Зайнятість робочої сили та економічне зростання. Головні особливості моделі Домара-Харроода. «Гарантований» та «природний» темпи економічного зростання.

Неокласична модель економічного зростання Р. Солоу. Вихідні основи моделі Р. Солоу. Виробнича функція Кобба-Дугласа. Нагромадження капіталу. Фактори капіталоозброєності праці. Стаціонарний обсяг капіталу та економічне зростання. Рівень заощаджень. Золоте правило обсягу капіталу. Переваги та недоліки моделі Р. Солоу.

Народонаселення та економічне зростання. Стаціонарний стан економіки зі зростанням населення. Вплив НТП на економічне зростання. Стаціонарний стан з урахуванням НТП. Обрахунок внеску факторів в економічне зростання.

Проблеми економічного зростання в Україні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 11

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Макроекономічні показники та моделі макроекономічної рівноваги								
Тема 1. Макроекономіка як наука	15	4	4	7	16	2	-	14
Тема 2. Макроекономічні показники у системі національних рахунків	15	4	4	7	16	2	2	12
Тема 3. Макроекономічна рівновага: класична модель та модель «AD-AS» (сукупний попит-сукупна пропозиція)	15	4	4	7	14	-	-	14
Тема 4. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. «Кейнсіанський хрест»	14	4	3	7	14	-	-	14
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	60	16	16	28	60	4	2	54
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1	60	16	16	28	60	4	2	54
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль 1. Макроекономічна нестабільність та макроекономічне регулювання								
Тема 5. Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку	15	4	4	7	16	-	2	14
Тема 6. Держава у системі макроекономічного регулювання	15	4	4	7	16	2	-	14
Тема 7. Модель «IS-LM». Монетарна та фіскальна політика держави	15	4	4	7	14	-	2	12
Тема 8. Економічне зростання	14	4	3	7	14	-	-	14
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	60	16	16	28	60	2	4	54
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2	60	16	16	28	60	2	4	54
ВСЬОГО	120	32	32	56	120	6	6	108

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 12

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Макроекономічні показники та моделі макроекономічної рівноваги			
1	Тема 1. Макроекономіка як наука	4	-
2	Тема 2. Макроекономічні показники у системі національних рахунків	4	2
3	Тема 3. Макроекономічна рівновага: класична модель та модель «AD-AS» (сукупний попит– сукупна пропозиція)	4	-
4	Тема 4. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. «Кейнсіанський хрест»	3	-
	Модульний контроль 1	1	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1		16	2
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Макроекономічна нестабільність та макроекономічне регулювання			
5	Тема 5. Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку	4	2
6	Тема 6. Держава у системі макроекономічного регулювання	4	-
7	Тема 7. Модель «IS-LM». Монетарна та фіскальна політика держави	4	2
8	Тема 8. Економічне зростання	3	-
	Модульний контроль 1	1	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2		16	4
РАЗОМ		32	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 13

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в процесі підготовки до семінарських занять студент самостійно опрацює матеріал навчальної програми курсу «Макроекономіки», розв'язує типові задачі до відповідної теми.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Макроекономічні показники та моделі макроекономічної рівноваги			
1	<p>Тема 1. Макроекономіка як наука</p> <p>1.1. Які спільні проблеми об'єднують макроекономіку та мікроекономіку? Де пролягає межа, що виокремлює предмет макроекономіки від предмету мікроекономіки? Чому вчені вважають, що поділ на мікро- та макроекономіку є певною мірою умовним?</p> <p>1.2. Розкрийте цілісність, ієрархічність та інтегративність як основні загальносистемні властивості національної економіки. Чому названі властивості характеризують будь яку систему: штучну чи природну? Назвіть властивості, що притаманні власне економічним системам та розкрийте їхню сутність.</p> <p>1.3. Зробіть порівняльну характеристику двох механізмів координації між суб'єктами економічної системи: ринкового та командно-адміністративного. Результат оформіть у вигляді таблиці.</p> <p>1.4. У чому полягає відмінність між відкритою та закритою економіками? За якими показникам можливо охарактеризувати рівень відкритості економіки ?</p> <p>1.5. Серед переліку теорій та проблем, назвіть ті, які вивчає: а) лише макроекономіка; б) тільки мікроекономіка; в) вивчають обидві науки. 1) Теорію безробіття; 2) теорію монополістичної конкуренції; 3) теорію інфляції; 4) довготривалі тенденції розвитку економіки; 5) теорію світової економіки; 6) теорію грошей; 7) поведінку споживача; 8) поведінку виробника; 9) проблему загальної економічної рівноваги; 10) теорію економічного зростання; 11) теорію економічного циклу; 12) теорію олігополії; 13) теорію досконалої конкуренції; 14) теорію недосконалої конкуренції; 15) теорію попиту і пропозиції праці; 16) проблеми валютного курсу; 17) проблему фінансування дефіциту державного бюджету; 18) короткотермінові коливання економіки; 19) проблеми цінової дискримінації.</p> <p>1.6. Серед перелічених змінних, назвіть ті, які є: а) екзогенними; б) ендегенними.</p>	7	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 14

	<p>1) облікова ставка відсотку; 2) державна закупівля товарів і послуг; 3) державний борг; 4) чистий експорт; 5) дефіцит державного бюджету; 6) заощадження; 7) курс облігацій; 8) мінімум заробітної плати; 9) попит на гроші; 10) норма обов'язкових резервів; 11) інвестиційні видатки; 12) норма амортизації; 13) обсяг експорту; 14) ставки оподаткування; 15) грошова маса; 16) трансфертні платежі; 17) споживчі видатки; 18) ринкова ставка відсотку; 19) обсяг імпорту; 20) рівень безробіття; 21) податкові надходження.</p> <p>1.7. На основі прикладів розкрийте взаємозв'язок між макроекономікою і економічною політикою.</p> <p>1.8. Чому науковці в макроекономічних дослідженнях змушені широко використовувати моделювання для верифікації гіпотез? Чим відрізняються наукові дослідження економіста від досліджень, наприклад, біолога чи хіміка?</p>		
2	<p>Тема 2. Макроекономічні показники у системі національних рахунків</p> <p>2.1. Розкрийте поняття «інституційна одиниця» та основні принципи побудови системи національних рахунків (СНР). Назвіть основні макроекономічні показники, що розраховуються у СНР.</p> <p>2.2. У чому полягає відмінність між валовим внутрішнім продуктом (ВВП) та валовим національним продуктом (ВНП)? Якщо резиденти даної країни заробляють за кордоном більше, ніж іноземці заробляють у цій країні, то який показник вищий: ВНП чи ВВП?</p> <p>2.3. Що таке індекс людського розвитку (ІЛР) та за якими принципами він обраховується?</p> <p>2.4. Наведіть приклад і розкрийте взаємозв'язок між трьома основними індексами цін: дефлятором, індексом споживчих цін та індексом цін виробника.</p> <p>2.5. Яка різниця для обрахунку національного доходу між: а) вашим рішенням придбати українські меблі, а не польські? б) вашим рішенням оплатити працю вашої дружини (чоловіка) як найманої особи, і тим, що вона (він) будуть виконувати роботу задарма? в) фірмою, що купує автомобіль для службового користування, і фірмою, яка збільшує винагороду працівнику щоб він придбав собі автомобіль?</p>	7	12
3	<p>Тема 3. Макроекономічна рівновага: Класична модель та модель «AD-AS» (сукупний попит – сукупна пропозиція)</p> <p>3.1. Сформулюйте і розкрийте основні принципи, на яких ґрунтувався підхід класиків до макроекономічної рівноваги.</p> <p>3.2. Поясніть, чим визначаються виробничі можливості економіки? Який закон визначає об'єктивну межу кількісного зростання одного із факторів виробництва в умовах їхньої взаємозамінності у класичній моделі макроекономічної рівноваги?</p>	7	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 15

	<p>3.3. Поєднання яких компонентів забезпечує макроекономічний оптимум у класичній моделі?</p> <p>3.4. Розкрийте роль ринку грошей у забезпеченні макроекономічної рівноваги.</p> <p>3.5. Розкрийте роль ставки відсотку на ринку заощаджень (інвестицій).</p> <p>3.6. Назвіть головні інструменти макроекономічного саморегулювання згідно класичної моделі.</p>		
4	<p>Тема 4. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. «Кейнсіанський хрест»</p> <p>4.1. У чому сутність «Кейнсіанського хреста» як моделі пояснення макроекономічної рівноваги на товарному ринку?</p> <p>4.2. Поясніть, чим відрізняються APC і MPC? Чому сума MPC і MPS дорівнює одиниці?</p> <p>4.3. Побудуйте графік моделі «видатки – обсяг виробництва» та поясніть на ньому роль незапланованих інвестицій у товарні запаси за умови, коли фактичні сукупні видатки менші, ніж ВВП.</p> <p>4.4. У якому співвідношенні перебувають фактичний і рівноважний ВВП, коли заплановані інвестиції менші від заощаджень, а фактичні інвестиції їм дорівнюють?</p> <p>4.5. Чи вірно, що за допомогою «Кейнсіанського хреста» пояснюють механізм інфляції попиту, а модель «AD–AS» потрібна для аналізу інфляції видатків?</p> <p>4.6. Яку роль відіграють державні податки та видатки у зміні макроекономічної рівноваги?</p> <p>4.7. Що має зробити уряд для подолання інфляційного розриву у економіці:</p> <p>а) зменшити видатки і податки;</p> <p>б) збільшити видатки і зменшити податки;</p> <p>в) збільшити видатки і податки;</p> <p>г) зменшити видатки та підвищити податки?</p> <p>Обґрунтуйте дії уряду.</p>	7	14
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1		28	54
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Макроекономічна нестабільність та макроекономічне регулювання			
5	<p>Тема 5. Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку</p> <p>5.1. Чи вплинув перехід від індустріальної до інформаційної доби на якісні характеристики класичного економічного циклу та на зміну періодичності його спадів та піднесень?</p> <p>5.2. Які з нижчеперелічених процесів належать до фази спаду, а які до фази піднесення:</p> <p>а) скорочення обсягів роздрібною продажі;</p> <p>б) зростання товарно-матеріальних запасів фірм;</p> <p>в) зростання приватних інвестицій;</p>	7	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 16

	<p>г) скорочення прибутків; г) зростання заощаджень; д) зростання податкових надходжень; е) зростання рівня цін; є) падіння курсу акцій; ж) зростання безробіття? Відповіді обґрунтуйте.</p> <p>5.3. Які з перерахованих явищ належать до неокласичного, а які до кейнсіанського тлумачення інфляції: а) знижено рівень оподаткування; б) домовленість про індексацію зарплати між профспілками і роботодавцями; в) збільшено норму банківських резервів комерційних банків; г) запропоновано продати облігації державного боргу?</p> <p>5.4. Крива Філіпса передбачає, що коли безробіття високе, то інфляція низька і навпаки. Отже, чи можливо стверджувати, що в економіці може спостерігатися або висока інфляція, або високе безробіття, але вони ніколи не можуть спостерігатися одночасно?</p> <p>5.5. Чи можна стверджувати, що до тієї пори доки ми не заперечуємо високу інфляцію, ми можемо досягти такого низького рівня безробіття, якого тільки забажаємо? Для цього тільки слід збільшити попит на товари і послуги, наприклад, засобами його державного стимулювання?</p> <p>5.6. Перша група дослідників стверджує, що інфляцію можна знизити у довгостроковому плані і без зростання безробіття, а тому слід звести інфляцію до нуля. Друга група дослідників стверджує, що коли темпи інфляції зберігаються постійними, наприклад на рівні 3-4% , то до цього слід прагнути. До якої групи дослідників ви б пристали? Наведіть власні аргументи щодо довгострокових цілей економічної політики для зниження інфляції і безробіття.</p> <p>5.7. Розглянемо економіку, де не існує різниці між минулою і сподіваною інфляцією ($\pi = \pi-1$). Економіка зазнає несприятливого шоку пропозиції, тому рівняння кривої сукупної пропозиції, що враховує x (параметр одноразового шоку), набуде такого вигляду: $\pi = \pi-1 + \lambda(Y - Y^*) + x$ Проілюструйте: реакцію економіки на такий одноразовий шок, враховуючи, що величина x – додатна впродовж дії цього шоку.</p>		
6	<p>Тема 6. Держава у системі макроекономічного регулювання</p> <p>6.1. Чому на гривню, яку витрачає уряд, суспільство отримує, як правило, менше продукції і послуг, ніж на гривню, витрачену приватним підприємством? У чому приховуються глибинні причини такого стану речей?</p> <p>6.2. Розкрийте основні властивості суспільних (громадських) благ. Якими засобами уряд намагається забезпечити соціум суспільними благами? Які з нижчеперелічених благ мають бути</p>	7	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 17

	<p>забезпечені за допомогою ринкового механізму, а до виробництва яких має долучитися держава: 1) мости; 2) автостоянки; 3) медичне обслуговування; 4) житло; 5) контроль над повітряним транспортом; 6) хліб; 7) бібліотеки; 8) освітні послуги? Відповіді обґрунтуйте.</p> <p>6.3. Порівняйте вплив трансфертних платежів та вплив державної закупівлі товарів і послуг на зростання урядових видатків в економіці. Чому важливо розмежовувати названі впливи?</p> <p>6.4. У чому полягає відмінність між регресивним, прогресивним і пропорційним оподаткуванням? Який характер оподаткування використано в податковій системі України?</p> <p>6.5. Які аргументи наводять прихильники теорії суспільного вибору, пояснюючи фіаско держави? Що таке внутрішній та зовнішній лаги в економічних діях уряду?</p> <p>6.6. Чим відрізняються взаємозалежні, взаємодоповнюючі та нейтральні цілі в моделі економічної політики у моделі Яна Тінбергена? Наведіть приклади таких цілей. Скільки і які елементи пропонував використовувати у цільовій функції вчений? Чим можна пояснити скорочення одночасно сформульованих цілей економічної політики з плином часу?</p> <p>6.7. У чому проявляються основні розбіжності між кейнсіанською і монетарною теоріями щодо державного регулювання економіки?</p> <p>6.8. Розкрийте і порівняйте концептуальні підходи Ентоні Даунса та Кеннета Ерроу в межах теорії суспільного вибору. Чи можна на підставі зроблених вченими висновків заперечувати чи відкидати необхідність державного втручання в економічні процеси?</p>		
7	<p>Тема 7. Модель «IS-LM». Монетарна та фіскальна політика держави</p> <p>7.1. Яким чином норма відсотку впливає на рівень запланованих інвестицій? Який зміст ми вкладаємо у вираз «за інших рівних умов», коли будуємо графіки запланованих інвестицій та кривої IS?</p> <p>7.2. Чому рівновага на рику грошей враховує наявність вищої норми відсотка за більш високого рівня національного доходу? Які передбачено «інші рівні умови» при побудові графіку кривої LM?</p> <p>7.3. У чому полягає вплив фіскальної політики протягом тривалого проміжку часу на реальний обсяг виробництва та його структуру, а також на рівень цін і норму проценту в моделі «IS-LM» з гнучкими цінами?</p> <p>7.4. Наведіть приклади тактичних, проміжних і кінцевих цілей грошово-кредитної політики?</p> <p>7.5. В межах моделі «IS-LM» з гнучкими цінами за інших рівних умов продемонструйте яким є вплив зростання дефіциту</p>	7	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 18

	<p>державного бюджету на короткострокових та довготривалих часових проміжках на: а) реальний обсяг виробництва; б) рівень цін; в) норму відсотка; г) темпи зростання природного рівня обсягу виробництва; д) структуру випуску національного продукту?</p> <p>7.6. Наведіть перелік засобів, які обмежують зростання цін. Для яких ще цілей, крім запобігання інфляції, можливо використовувати скорочення пропозиції грошей? Від яких причин може залежати вибір інструментів грошово-кредитної політики?</p> <p>7.7. Чому виникає суперечність між політикою високих соціальних гарантій і політикою на зростання ефективності національної економіки? Поясніть і обґрунтуйте причини такої суперечності між цілями економічної політики.</p> <p>7.8. Розкрийте дію передаточного механізму грошової політики. Дотримання яких умов потрібно для його ефективного функціонування?</p> <p>7.9. Чи засвідчує скорочення пропозиції грошей вилучення готівки з обігу та розміщення їх у банківській сфері? Якої інформації не вистачає щоб ствердно відповісти на дане запитання?</p> <p>7.10. Які причини можуть спонукати банки до зберігання надлишкових резервів, не використовуючи їх для отримання доходів?</p> <p>7.11. До загальних державних видатків зараховують як державну закупівлю товарів в і послуг, так і трансфертні платежі. Чому так важливо для обрання інструментів фіскальної політики проводити відмінності між державними закупівлю та трансфертами?</p> <p>7.12. З перерахованих нижче індикаторів назвіть такий, який найкраще відповідає критерію ефективності фіскальної політики:</p> <p>а) рівень інфляційного впливу вбудованих стабілізаторів в економіці з повною зайнятістю ресурсів;</p> <p>б) розмір фактичного дефіциту при повній зайнятості ресурсів;</p> <p>в) рівень фактичного дефіциту (профіциту) державного бюджету;</p> <p>г) рівень особистого податку з фізичних осіб.</p> <p>Відповідь аргументуйте.</p>		
8	<p>Тема 8. Економічне зростання</p> <p>8.1. За допомогою яких інструментів економічної політики держава може впливати на норму заощаджень, яка є одним з визначальних параметрів економічного зростання? Чи можливо за допомогою такої політики забезпечити рівень інвестицій, який би дорівнював рівню заощаджень?</p> <p>8.2. Поясніть відмінність між категоріями: «економічний розвиток» і «економічне зростання»?</p> <p>8.3. Якщо дві держави мають однакові економічні параметри</p>	7	14

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 19

	<p>розвитку: норми заощадження, темпи приросту населення, темпи зростання технологічного прогресу, але мають відмінності щодо рівня кваліфікації робочої сили, то чи будуть у них, згідно моделі Р. Солоу, відмінними темпи зростання ВВП та темпи зростання доходу на душу населення? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>8.4. Наведіть аргументи щодо необхідності рівності між заощадженнями і запланованими інвестиціями в моделях економічного зростання? Які чинники можуть перешкоджати переходу заощаджень в інвестиції?</p> <p>8.5. У чому полягає відмінність між «гарантованим», «фактичним» та «природним» темпами економічного зростання в моделі Р. Харрода? Яке співвідношення між названими темпами властиве буму, яке – депресії, а яке – ідеальному стану економіки?</p> <p>8.6. Чи впливають на темпи економічного зростання у довгостроковій перспективі:</p> <p>а) освітні програми і програми науково-технічних досліджень; б) фіскальна політика; в) програми контролю за приростом населення; г) політика регулювання ринку праці; д) монетарна політика? Відповідь аргументуйте.</p> <p>8.7. Як відсутність науково-технічного прогресу з часом впливає на показник ВВП на душу населення і на весь ВВП?</p> <p>8.8. Розкрийте вплив норми заощаджень на рівень ВВП та на темпи приросту ВВП на душу населення у довгостроковому періоді.</p> <p>8.9. Чи вірним є таке твердження: «Чим нижчий рівень доходу, тим вищі темпи приросту ВВП»?</p>		
	РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2	28	54
	РАЗОМ	56	108

7. Індивідуальні завдання

Протягом семестру здобувачі в індивідуальному порядку готують доповіді (або пишуть реферати) з проблемних питань відповідної теми і виступають на семінарі (або надають підготовлені матеріали для перевірки викладачу).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 20

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	– вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій); – наочні (демонстрація); – інтерактивні методи навчання (мозковий штурм); – ситуаційний метод.
ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	– вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій); – наочні (демонстрація); – інтерактивні методи навчання (мозковий штурм); – ситуаційний метод.
ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій); – наочні (демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань); – інтерактивні методи навчання: (мозковий штурм); – ситуаційний метод

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 21

Результат навчання	Методи контролю
ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 22

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (наводиться перелік інших видів робіт)	< 20	< 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	5	5
Участь у дискусії	5	-
Виконання тестових завдань	5	10
Виконання завдань та задач	25	25
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 23

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25-35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 24

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX		35-59
F	Незадовільно	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Економічна система	Economic system
2	Загальносистемні характеристики: цілісність, ієрархічність, інтегративність.	System-wide characteristics: integrity, hierarchy, integrativity.
3	Особливі характеристики економічної системи	Special characteristics of the economic system
4	Форми зв'язку в економічній системі	Forms of communication in the economic system
5	Моделі кругообігу доходів та видатків	Models of the cycle of income and expenditure
6	Індекс людського розвитку	Human development index
7	Валовий національний продукт (ВНП)	Gross national product (GNP)
8	Валовий внутрішній продукт (ВВП)	Gross domestic product (GDP)
9	Методи розрахунку ВНП (ВВП) за	Methods of calculating GNP (GDP) by

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 25

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	доходами і видатками	income and expenditure
10	Додана вартість	Value added
11	Чистий внутрішній продукт (ЧВП)	Net domestic product (NDP)
12	Чистий національний продукт (ЧНП)	Net national product (NNP)
13	Особисті споживчі витрати	Personal consumption expenditure
14	Валові приватні інвестиції	Gross private investment
15	Амортизація Державна закупівля товарів і послуг	Depreciation Government procurement of goods and services
16	Чистий експорт	Net exports
17	Непрямі податки на бізнес	Indirect taxes on business
18	Національний дохід	National income
19	Особистий дохід	Personal income
20	Дохід після сплати податків	Income after taxes
21	Кругообіг доходів і видатків	Circle of income and expenditure
22	Номинальний і реальний ВВП (ВВП)	Nominal and real GNP (GDP)
23	Дефлятор	Deflator
24	Потенційний ВВП	Potential GDP
25	Індекс Леспейреса	Lespeyres index
26	Індекс Пааше	Paasche index
27	Індекс Фішера	Fisher index
28	Ефект Фішера	Fisher effect
29	Закон Оукена	Ouken's law
30	Фрикційне, структурне та циклічне безробіття.	Frictional, structural and cyclical unemployment.
31	Природний рівень безробіття	Natural rate of unemployment
32	Платіжний баланс	Balance of payments
33	Валютний курс	Exchange rate
34	Паритет купівельної спроможності	Purchasing power parity
35	Система національних рахунків (СНР)	System of national accounts (SNA)
36	Теорія суспільного вибору	Public choice theory
37	Необхідність державного регулювання	Need for government regulation
38	Класична модель макроекономічної рівноваги	Classical model of macroeconomic equilibrium
39	Ринок товарів, ресурсів, грошей та інвестицій	Market of goods, resources, money and investment
40	Ефект реального доходу	Real income effect
41	Модель макроекономічної рівноваги «AD-AS»	Model of macroeconomic equilibrium «AD-AS»
42	Сукупний попит (AD)	Aggregate demand (AD)
43	Крива сукупного попиту	Aggregate demand curve
44	Детермінанти сукупного попиту	Determinants of aggregate demand
45	Сукупна пропозиція (AS)	Aggregate supply (AS)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 26

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
46	Крива сукупної пропозиції	Aggregate supply curve
47	Детермінанти сукупної пропозиції	Determinants of aggregate supply
48	Ефект храповика	Ratchet effect
49	Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги	Keynesian model of macroeconomic equilibrium
50	Функція споживання	Consumption function
51	Функція заощаджень	Savings function
52	Гранична схильність до споживання (MPC)	Marginal propensity to consume (MPC)
53	Гранична схильність до заощаджень (MPS)	Marginal propensity to save (MPS)
54	Заощадження	Savings
55	Інвестиції	Investments
56	Модель «інвестиції-заощадження»	Investment-savings model
57	Сукупні видатки	Aggregate expenditure
58	Модель «Кейнсіанський хрест»	Keynesian cross model
59	Автономні інвестиції	Autonomous investment
60	Похідні інвестиції	Derivative investments
61	Мультиплікатор	Multiplier
62	Ефект акселератора	Accelerator effect
63	Мультиплікатор збалансованого бюджету	Balanced budget multiplier
64	Загальний мультиплікатор видатків	General expenditure multiplier
65	Інфляційний і рецесійний розрив	Inflationary and recessionary gap
66	Парадокс ощадливості	The paradox of thrift
67	Порушення макроекономічної рівноваги	Disturbances of macroeconomic equilibrium
68	Економічний цикл	Economic cycle
69	Фази ділового циклу	Phases of the business cycle
70	Кейнсіанські теорії економічного циклу	Keynesian theories of the business cycle
71	Неокласичні теорії циклічного розвитку	Neoclassical theories of cyclical development
72	Теорія реального ділового циклу.	Theory of the real business cycle.
73	Соціально-економічні наслідки безробіття та інфляції	Socio-economic consequences of unemployment and inflation
74	Крива А. Філіпса.	A. Phillips curve.
75	Антициклічне регулювання економіки.	Countercyclical regulation of the economy.
76	Антиінфляційна політика	Anti-inflationary policy
77	Політика зайнятості	Employment policy
78	Механізм саморегуляції ринкової економіки	Mechanism of self-regulation of the market economy
79	Роль і функції держави в економічній системі	The role and functions of the state in the economic system
80	Державне регулювання економіки (ДРЕ)	State regulation of the economy (SRE)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 27

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
81	Економічна політика.	Economic policy.
82	Об'єкти та суб'єкти ДРЕ.	Objects and subjects of SRE.
83	Модель прийняття економічних рішень Яна Тінбергена	Jan Tinbergen's economic decision-making model
84	Закон А. Вагнера	A. Wagner's law
85	Оптимум В. Парето	V. Pareto's optimum
86	Модель макроекономічної рівноваги «IS-LM»	IS-LM macroeconomic equilibrium model
87	Товарний ринок і крива IS	Goods market and IS curve
88	Ринок грошей і крива LM	Money market and LM curve
89	Інструменти грошово-кредитної (монетарної) політики	Instruments of monetary policy
90	Передавальний механізм монетарної політики	Transmission mechanism of monetary policy
91	Інструменти бюджетно-податкової (фіскальної) політики	Instruments of fiscal policy
92	Бюджетний дефіцит та державний борг.	Budget deficit and public debt.
93	Податкова система	Tax system
94	Крива Лафера	Laffer curve
95	Дискреційна фіскальна політика	Discretionary fiscal policy
96	Недискреційна фіскальна політика	Non-discretionary fiscal policy
97	Стабілізаційна політика	Stabilization policy
98	Економічного зростання	Economic growth
99	Модель економічного зростання Є. Домара	Economic growth model of E. Domar
100	Модель економічного зростання Р. Харроода	Economic growth model of R. Harrod
101	Неокласична модель економічного зростання Р. Солоу	Neoclassical economic growth model of R. Solow
102	Виробнича функція Кобба-Дугласа.	Cobb-Douglas production function.
103	Модель стійкого (сталого) економічного зростання	Sustainable economic growth model

12. Рекомендована література

Основна література

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін; за ред. С.М. Панчишина і П.І. Островерха. Л.: Априорі, 2020. – 648 с.

2. Економічна теорія: Політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича; 9-те вид., доповн. – К.: Знання, 2014. – 740 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 28

3. Круш П.В. Основи економічної теорії. Підручник. К.: Вид-во «Каравелла», 2023. – 448 с.

4. Макроекономіка. Мультимедійний навч. посібник / М.С, Бріль, О.М. Кліменко, М.А.Мащенко та ін. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 705 с.

5. Панчишин С. Макроекономіка. Вдання 2-ге стереотипне – К., Либідь, 2002. – 616 с.

6. Панчишин С. Тести і задачі. – К., Либідь, 2002. – 216 с

7. Ревак І.О., Кіржецький Ю.І., Кіржецька М.С., Мельник С.І. Основи економічної теорії. Навчальний посібник. – Львів: Львівський держ. ун-т внут. справ, 2019. – 19 с.

8. Савченко А.Г. Макроекономіка: Підручник. – К.: КНЕУ, 2005. – 441 с.

9. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2014. – 416 с.

Допоміжна література

1. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка. Навч. посібник – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 672 с.

2. Дорнбуш Рудігер, Фішер Стенлі Макроекономіка / пер. з англ. В. Мусієнко, та В. Овсієнко. – К.: основи, 1996. – 814 с.

3. Економічна теорія: навч. посібник. Укл.: М.І.Колосінська, С.І.Белей, С.В.Бойда. – Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. – 200 с..

4. Родіонова І. Ф. Макроекономіка та економічна політика. Підручник. – К.: Таксон, 1996. – 240 с.

5. Савченко А. Г., Пухтаєвич Г. О., Тітьонко О. М. Макроекономіка: Підручник. – К.: Либідь, 1999.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної ради. URL: <http://rada.gov.ua/>

2. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Організація Об'єднаних Націй ООН. URL: <https://www.un.org/en/our-work/documents>

5. Всесвітній банк. URL: <http://www.worldbank.org/>

6. Сайт Міжнародної Торгівельної організації. URL: <http://www.wto.org/>

7. Організація Економічного Співробітництва і Розвитку (ОЕСР). URL: <http://www.oecd.org/>

8. Європейський союз. URL: <http://europa.eu/>

9. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К16-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 29 / 29</i>

10. Міжнародна організація праці. URL: <http://www.ilo.org>

11. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. – К.: КНЕУ, 2017 – 200 с. Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/